

ՄԵՐ ԿԱՐԾԻՔԸ

թխման կը մեղադրէին մեզը, երբ հանրային ուժէկ գործիչին՝ զորքունէութեան սխալին կ'ուզողեք իր սխալները: Այդ մեղադրանքը անտեղի է մեր վրէժը, եւ մեզ մեղադրողներուն գէտակ տալ որ քառանգ ալիտը լրջալիցը Մամուլի կողումն, եթէ էլ խփէնք Առաջնորդէ մը, հանրային կեանքի կ'ըզորած սխալին — անհասկանալի մեզ քեզ կը հասկալուէ —, Միւրեմեան մը ալլանգակութեան կամ որդողականի մը ապօրինի զորքունէութեան, երբ իր զորքունէութեանը կապ ունի ազգ. կեանքին տես իս պէտք է ընդունիլ որ Մամուլը, անկաշատ ատաւոր մ'էն է, որ զեռէ գնահատել ազգօգուտն ին աղբի արքան է անարդանքի սխեմին զամէլ այն աները, որոնք գտնուելով ազգային մեքենայի զլիւսն ինքնաշնորգքին սխալ ու վնասակար ուղղութեամբ: Եւ ընդգծենք անմիջապէս որ մեր խօսքը կը արտայայտի այն մամուլին, որուն մտածողութեան հարկարէն Միւրեմեան Միւրեմեան ազգային կերպարն անբեր յետքը՝ «ԻՓՐՍ» չէ եղած երբեք և բնաւ պիտի չլլայ անհատական շահի ու փառքի հետամուտ մարդիկ սխալարար: Այն յայտարարութեան լոյսով պէտք է մեկնել մեր անատաւորութիւնները, որոնք լոյս տեսան վերջերս և պիտի շարունակուէին որքան ատեն որ ազգ. զորքունէ չտեսնուէին մէջ, Ժողովուրդքին վստահութեան յարմար կը զորքածուի, ի՞նչ քուէովը պաշտօնի բերած անձները կողմէ: Բե՛ք, և թէ՛ ճշմարտութիւնը խօսելու քաջութեան ունիք: — Առաջնորդ մը իրաւունք ունի՞ անձնակալութեանը մը պատասխանատուութիւնը յանձն առնելու, երբ այդ ձեռնարկը ո'չ միայն օգուտ չ'ապագայ ազգին, այլ ընդհակառակը, երկպառակութեան իրարը դառնալու ընդմիջ ունի: Մեր խօսքը Յ. Օշականի յորեւեանին կը վնասարելի: Երբ յորեւեանին նախաձեռնող յայտարարուած իրաւարէ մը Պատրիարքութիւնը՝ մտաւ մտան ըլլալովը տակաւին Օշականի յորեւեանը կատարելու Զորք կայ թէ Պատրիարք Ս. Հրաժարած է նման որեւեան մը հովանաւորելու, «զորքը զորքին ձայն» տեսողին դրութեամբ, մարդուն մէկը եւքը, իր համալսարանական ուղղութիւնով, մտայնութեամբ քործուէութեամբ և ելովններով անձին շուրջ փութիլ յարուցած յորելիարը բերել տեսէ և Հայկ. յորեւե ցուցադրելու զայն վասն. մամոհային Աւարել բերել չուէնք: Գերեզմանը կ'արայ իր ապրանքը ծախել ուզած ձեւով, ուզած տեղը և ուզած կիսով, պայմանով որ այդ անորքը՝ հանրային կարելիք մէջ գայ թիւղութիւն չխառնալեւէ: Իժմարեթիւնը հոն է որ յորեւեան անունը իրարած այդ ձեռնարկը, յորելիարը անձին աւելի անժողովքական և վնասակար ցարգափարի մը թմբակութեան կը ծառայէ՝ թմբակահար ունենալով նշանակութիւն մը և Ժողովքականութեան: Այդ, երբ թխմին Առաջնորդը, փոխանակ շուրջ զ'աղելու՝ մարելու համար բորբոքելու վրայ ինքն կ'արկը, կը տաննէ հրդեհի հետեանքները, զատասխանատուութիւնը, — մանրամասնութիւնները առ այժմ կը պահենք մեզիկ —, մամուլին մեղադրանքներով ինքն և ցուկ: — Սխալ է այդ ձամբան, Առաջնորդ, առաջնորդեան զանձն քո: Յ. Օշականի յորելեանին կատարուած, ներկայեւ մէջ և ներկայ օրերուն, շեռակ չէր և չէ՞ Արհմիջակայն՝ այսինքն սխալ՝ զործին գլուխը չէինք ունիլ տեսնել Հայկ. ազգ. իշխանութիւնն ու անոր իշխանութիւնը, երբ ամէն Հայու ակնարկ, այսօր, զեւր ինքնորդքի է դարձած:

ᠩ ᠦ ᠷ ᠣ ᠭ ᠤ ᠨ ᠢ
ᠰᠡᠨᠲᠤᠨ ᠶ᠋ᠢᠨ

Նիւ ԵՕՐԲ. — Ապահովութեան խորհուրդի երկուշաբթի զինեղեան նիստը վերստին յաւակցութեան ֆրանքիտ Սպանիոյ հարցին: Հինգ հոկտեմբ. ենթալանձնաժողով մը կազմելու աւստրալիական առաջարկը ընդունուեցաւ 10 քուէով Սովետ միայն: պատերախ Պ. Կրօմլիք ձեռնպահ մնաց, պատճառաբանելով որ ֆրանքոյի ռեժիմը ընդհանուր ապահովութեան համար յատուած ժամանակ է, եւ ապա քննուած լան մը կը կրկնէ քննելու համար կազմուելիք ենթալանձնաժողովը պիտի ծառայէ ձգձգելու հարցին լուծումը: Բոլոնիոյ պատուերախ Տքթ. Լանկէ կրկնեց Ֆրանքոյի ռեժիմը յարողալէն զատապարարելու առաջարկը, որ ընդունուեցաւ եւ պահանջեց որ ենթալանձնաժողովի տեղեկագիրը յանձնուի խորհուրդին Մայիս 31էն առաջ: Ենթալանձնախումբը՝ կազմուած Ֆրանսայի, Ձինի, Պրազիլի, Բոլոնիոյ եւ Աւստրալիոյ ներկայացուցիչներէն, զուտարած էր արգելիք առաջին զաղտնի նիստը՝ նախագահութեան Աւստրալիոյ պատու. իրակ Հաթհալարէ:

ԶՈՐԱՅԻՐՈՒ ԺՈՂՈՎ, ԻՆ
ԿՐԴՆԻՍԵ

ՓԱՐԻԶ. — Չորս Արտաքին նախարարներու Արդ
նիտար զուգարուեանց երկուսքսրբի Կատրէ յետոյ՝ նա
խարարուեթեալ Մ. Նանսկիչերու Սրտարին նախա
բար Պ. Պլընդի և տեւեց 4 ժամ 52 փ. Ամենէն եր
կար նիտան է աւս Ժողովը զարեցաւ Իտալիոյ զա
նութենեան, Էրկոտաան կղզիներու և Գերմանիո
հարցերով:

Պ. Պիտոն փափագ յայտնեց որ Ափրիկէի խառաւ
կան գաղութները վերստին յանձնուին Իտալիոյ: Պ
Պըընզ ուղեց որ անոնք 10 տարւան համար գրուի
2 արքայ, շխարացի եւ ժէկ չէզը ներկայացուցին: Եր
ժամանակ 1616 ինչեւեղ հաստատութեան մը տակ

Պ. Մոսիովը առաջարկեց ավերիկեան Տրիպոլիս գնել Պաշտակից հակափէշի մը տակ՝ որուն նախադասէ Սովետ ներկայացուցիչը Սեբրնայիքի համալսարանի կարգադրութիւն մը նախատեսելով:

Գ. Ֆելին խառն քաղաքացու փառաբանումը
յանձնագիր դադարեցրին և երկարորեն բացատրեց ի
նչչպես գրառեած էին այդ երկրներն անկախ քաղաքացու
զին կողմից երբ միտքում չէին իրենց համարում
զին, ան ներքին գործերից զգուշացնելու և պաշտպանելու
համար։

Տրեւգիւլու և Սեբեւնայէք քաղաքն մէկ պետութիւն և երկրորդն և խաւա՛. Սումաիւնէ հող տրուի շահն շխտաբնին, վարձաբերելու մամար այդ երկրն զոհո՛ւ զութննննրը Պ. Պէվին բաւ թէ Անգլիա խօս՛ տուած էր արաբական երկիրներուն խաւա՛, զաղուե՛ նննրը չվերադարձնէ իր նախկին տիրոջ՝ Ու մէկ ո՛րոյնս արուեստաւ:

Երկուստան կղզինքը Յուշատանի յանձնելու հարցին չսերջ սկզբուն քայլն համաձայնութիւն զոյաքած է 4 Արտ. նախարարներու միջև: Գալով Գերմանական հարցին քողաշած է զայն քննել, ոչ միայն ինչպէս իրենք, այլ նաեւ իրենց հետ իրենց զինուորականները:

չին համաձայն, այլ և իր ամբողջությունը մեկ է և պարտադրող այլ գերման հարցին ճիշտով ևնը յետոս ձեռքացած է հաշտություն հալածող իմ յարարատուն թեհն էն և ուսումնասիրությունն հարցին

ՓԱՐԻԶ — Այսօր Փարիզի մէջ հրատարակուե-
ցաւ տեսակ մը հաշտութեան դաշնագրի յմանող
նախագիծը, որ պատրաստուած է Միաց. Նահանգնե-
րու կողմէ զերեւոյթի ապագային մասին: Եթէ ա-

Ինչպես փոքր ընդունուել դաշնակիցներն երես կողմից, Գեորգի Բախչալյանը պիտի չհունեցայ ոչ մեկ հրամանատարական իրեն ծովային, ցամաքային և օդային ուժերի պիտի զգուշու ղեկը ցրահահար, օդանավ և ռադիոամսքերնայ ունեցալու իրաւունքն և պիտի չխոխալու որ ռադիոահան գործարարներ հիմնադն և պիտի ոչ չունենայ ոչ մեկ իրարման ծովուն և ցամաքի վրայն և պայմաններուն գործադրութեան պիտի հսկէ չորս

ՆԱԿԱԿ ԶԱՅՆԱՏԱՆԵՐ

Անուշիկ քոյրս,
Տիկին Վարդուհի Դադարեան
Հալէպ
Գրած էք Հայաստան գաղերիւոց մասին, և
բղէն ցուցակադրուած էք: Շատ ու շատ բնած
սխաւթիւն պատճառեց մեզ որ չուտ օրէն տեսեա
լին պիտի ընենք:
Սերբէլի Քոյր ճան,
Գալիք մասնակիներդ ոչինչ չմտնէք, բոլորը
տեսնինք բերէք: Սղջիկներուն ամուսնացնելու
ամբողջ հազարատեղէն, զլլգդէն, ամէն ինչ այս
եղ «Տօտա» է. մաստնիներ, օղբեր, թիւի ժա
պացցներ, կրքի կախիւռ շղթաներ, տաղաղ
բարձրիբցիներու լեզուով զարդեղէն): Իրօք այս
եղ ամէն բան կայ, բայց կարող է գաղերիւոց
էս աղջիկները ամուսնացնեք ձեր գլխին բան մը
չկա՞ծ:
Այն քոյր ճան, բնաւ ոչ մի բանի վրայ չը
տրքիք: Ձեր մասին Խորհրդային Կառավարու
թիւնը ամէն տեսակէտով խորհած է:
Վարդուհի ճան,
Տան մասին աղէն մեր կառավարութիւնը
եղ պատրաստուել վրայ է ներգրադիլ համար
թէ գուցէ գաք, պատրաստ ալ չէ նէ, մեզի նեղ
ընենք՝ ձեզի տեղ կ'ընենք. այդ մասին բնա
ւ խորհիք:
Որ Թարսիկը
Վերգին ԽՍԿԵՐԶԵԱՆ

ՏՈՒՆԵՐ ԶԵՐԳԱԶԹՈՂՆԵՐՈՒՆ՝

ԹԱՍՍ Գործակալությունը երեւանէն կը հեռա-
լըրէ՝ Խոսկուեալ, որ երեւանի ՇԻՆԱՐԲԱԿԱՆ ԲԱ-
ճԻՅՆ կատարած է ձմեռնային հզանակի ընթացքին
եր զլայ դրուած պարտականութիւնները, աւար-
տելով 7) ընկալարանի չինութիւնը:

Այժմ Ս․ Հայաստանի պետական բոլոր հաս-
տատվելիքներն ու նշանաւոր ճարտարապետները
ծուռեւ են լայն շինարարութիւնն, փութացնելու
մամբ ժողովրդականի իրենից եղբայրներու ներ-
առից ծրարութիւն իրականացումը։

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ՏԵՂԵԿԵ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՐԵՆՈՒՐԲԱՆ Սպասարկութիւնը դերձան
 որմադրած է՝ հիւստեանդէնի գործատէրերուն
 սնդործութիւնը թեթեւցնելու համար:

ՀԱՆՈՒՆԴ զօրանոցի նորոգութեան 150 հազար
լիւր յատկացուած է: Զօրանոցը արամադրուած է
ստանկան զօրքերու:

ՄՕՀԱՖԷՋ Պէյ թէյասեղան մը տուած է քա-
լաքս գտնուող ամերթիկեան յանձնարարին։

ՀԱՄԲՈՒԼԻՆ՝ Հայտնի էրանականէն փոխադրութեան
միջոցով հայտնի դարձաւ իր բնական գոյնով եւ իր
համապատասխան համակարգով։

Կաճ են 2500 ֆրանսացիներ:

ԽՅԱԽԼՈՎ 25 տարուան համար Գերմանիոյ գի-

նախադիմումով և անհատական աշխատանքով աշխատող իմ ընտանիքի անդամները՝

1914-1918/ն, չգինաթափելով Գեորգիան: Գեորգիան իր հանգիստ աշխատանքներն առանձին առանձին գրքերով հանդիսանում է իր հեղինակի համար:

տալիսն, Եսալթալի ժողովին (1945) ատեն, ապագա

1) Ինչ ևս Գերբմանիայէն յարձակումի մը հաշուա-
 կանութեան մասին: Գերբմանիան անողայման զի-
 նաթափելու հարցին շուրջ Դ. Դրէնդ Լուտսած է ե-

դեր նաև անցեալ Սեպտեմբերին Լոնտոնի մէջ
գումարաբուժական ժողովի ատեն՝ Պ. Մոլոժովի և Պ.

1754

Ա Պ Ր Ի Լ

2 4

(ԽՍՀՄ-ի 28 Ապրիլ 1946-ին, ԼՍՏԻՆՍԻ ՍՐԱՆԻՍ ՄԵՋ)

Հայրենակիցներ,

Գիտե՛ք պատմությունը այն չարաշուք եղեռնին, որ գործուեցաւ Հայ Ազգին վրայ՝ ապիւ 31 տարե- ներ առաջ։ Սրտաճմրկի, աղիւսաբը և քստմնելի է մանրամասնութիւնը այդ պատմութեան, որ 1915 թուականին, Ապրիլ 24-ին զոր կը սկսէր, այլ ո՛րք քան երբ մեր Ազգը կորսնցուց իր ազատութիւնն ու անկախութիւնը։

Աւելորդ չըլլայ թերեւ, եզրակացութեան հասնե- լէ առաջ, երկու բառով տալ 1915 Ապրիլ 24-ին սկսած և ամբողջ չորս տարեի Հայ ցեղին բնաջնջումը հետա- պնդող վատ ծրագրի մը գործադրութեան եղանակը։

1915 Ապրիլ 24-ի արշաւոյնը սուգով ծագեցաւ Փոլսոյ մէջ, ուր կ'ապրէր թրքահայութեան ընտրանի մասնաբաժնիները։ Այդ գիշեր ձերբակալութեան ու բանտ առաջնորդութեան մէջն ունեց, որոնք կ'ու- չուէին ունեւորել ցեղին առաջնորդներն ըլլալու՝ քաղա- քական, տնտեսական, քարոյական, հոգեկան ու մշա- կութային մարզերուն մէջ։ Թէն այդ թուականէն ա- ռաջ կատարուած էին Ձուրք, Մարզապետի, Հանքի, Զէյ- թուի մասնակի ձերբակալութիւնները։

Անկէ յետոյ է որ սկսած Հայ Ազգի զանգուածա- յին տարագրութիւնը գէլի հետաւոր ու ամայի վայ- րեր, անօրինակ վայրագութեամբ և անմարդկային խզժուութիւններով։ Մանուկն սպանուեցաւ մօր գրգռի մէջ։ Այրիկն սպանուեցաւ կնիկն աչքերուն տակէն։ Փողոցներու մէջ անօրին մեռած հարուստներ, ևս Մինչև 1918 թուականի Նոյեմբեր ամիսը տեղեց Հայ ազգի խաչկոտութեան այս ճամբան, և երբ հա- մաշխարհային թիւ մէկ պատերազմը վերջացաւ, արգէն իսկ փոքրեթիւ Հայ Ազգը, զոր տուած էր ա- լելի քան մէկ միլիոն հողի։

— Ինչո՞ւ գործուեցաւ այս նախճիրը մեր ցեղին վրայ։

— Որովհետեւ ազատութիւն և անկախութիւն ուղած էր ան։

Ազատութիւն և անկախութիւն։ Կա՛յ ազգ մը որ պայքարած ըլլալ իր ազատու- թեան և անկախութեան համար։ Ձկա՛յ Որովհետեւ հողին համար կա՛յ աւելի յանձնարարութեան քան մը, քան ազատ ըլլալ ա՛մէն բնութեանը, անկախ ըլլալ իր տան մէջ, ինքնավար ըլլալ իր Հայրենիքին մէջ։

Ազատութեան ու անկախութեան զգացումը շատ աւելի խորամուտ է մեր Ազգին մէջ, քան ուրիշ ունէ ժողովուրդին քով, որովհետեւ Հայ ժողովուրդը, իր ծագումին մէջ իսկ եղած է ազատասէր, յառաջ- դիմական, քաղաքակրթութեան սիրահար, միշտ շի- նեղու, լուսաւորուելու և լուսաւորելու հետամուտ։

Գեղեցիկ է Հայի նահապետին աւանդութիւնը։ Մեր նահապետը հեռացաւ Բելի ազգեցեղութեան դօ- տին, որպէսզի կարենայ ապրումով իր ընտանիքին և հետեւեալքեր իր սերունդին ազատութիւնը։

Գեղեցիկ է պարկեշտաւոր Արա Գեղեցիկի պատմութիւնը։ Գեղեցիկին Արա նախնորքը մանր Շամիրամի պատմութիւն մէջ գրեթէ թաքտաւոր ապրելէն։

Գեղեցիկ է Արշակ Բ-ի պատմութիւնը։ Հայ թագաւորը, Պարսից Շանշահի պալատին կամ ատ- րուշաններուն առջև հեզ ու զիջելիոր կը մնար, բայց երբ ոտը կ'դնէր իր հայրենի հողին վրայ, կ'ըլլար աւելւած անկեցեղ։

Ազատութեան ու անկախութեան պայքարի ան- հատնում շղթայ մըն է Հայոց պատմութիւնը՝ ըլլալ թագաւորական Հարստութեանը շրջաններուն, ըլլալ ստրկութեան տաժաճագին տարիներուն։

Սատուիք Դաւիթ կամ Արեւծ Մհեր, Խորայի Ծրի, Դաւիթ Բէկ, Յովսէփ Զմիւր, Ներսէս Աշտարակ- կեցի, Ներսէս Վարժապետեան, Խրիմեան Հայրիկ, Պօղոս Նուպար և անոնց գործակիցները՝ պարզ ա- նուններ չեն, այլ ամբողջ պատմութիւնը Հայ ժող- վուրդին մըն։ Ազատագրութեան ճագաւորին, Զէյթունի ու Սատուի ապստամբութիւնը, ապա Հայ- կական աւաւոր իտորապետը՝ Արեւելեան նահանգ- ներու միջև Առաջ և անոնց միջոցին վանի, Հա- ճընի, Զէյթունի, Ձուրք-Մարզապետի, Եղեմիոյ, Շա- պի Գարահարսի և ձեպէլ Մուսայի և ուրիշ հայ գեղարմներու մէջ մղուած ինքնապաշտպանութեան հերոսական կռիւները։ Քաղաքութիւն կամ Մահ՝ նը- շանաւորել կը գրեն իրենց գործերուն վրայ։

Ապրիլ 24-ը Հայի նահապետէն մինչև այսօրուան Ազատ ու շինջող Սովետական Հայաստանին երկարող ու հասնող հայ Ազատագրութեան պայքարին, քիչ

մը ծանրաթափած, բայց փառաւոր շղթային մէկ օ- ղակն է միայն։

Եթէ մարդիկ տողորուած ըլլային՝ ձեր՝ այն բա- նը՝ զոր կ'ուզէին որ ուրիշներ ընեն քիչը՝ և կամ, «Մի՛ ընեք այն բանը՝ զոր չես ուզեր որ ուրիշներ ընեն քիչը» խօսքին ողիով, խնդիր չէ թէ այս խօս- քը պատկանի Կոմիտէի իսկին կամ Յիսուսին, Այո՛, եթէ մարդիկ իրարու նայէին իրական եղօք աչքով, գիրար սիրէին հաւատարմութեամբ և արդարութեամբ, այսօր անհնական ու անժամանակ մահուան զոհերուն սուգը կրելու գործախտութիւնը պիտի չունենար հա- նուր մարդկութիւնը։

Ներպարտութեան, արգարութեան ու հաւատար- մութեան զգացումին պակասն է որ մարդը՝ մարդուն սատանայ և դազան կը դարձնէ և հետեւեանք յայտ- նի է։

Աստուծոյ արեւին տակ՝ որուն լոյսն ու ջիւ- ռութիւնը աղբաւորն համար ալ են որքան հարուս- տին, հեռանդին համար ալ են որքան առողջին, Հա- յուն չուն համար ալ են որքան Անգլիացիին կամ Թուր- քին՝ սղատաւորէն ապրելու, բարգաւաճելու, ստեղծա- գործելու իրաւունքին զլացումին դէմ էր որ ընդ- վրդած էր Հայ Ազգին ազատասէնը ողին, զոր մար- լու, մեղեքնու առաջնական ծրարիւր, շատուն գծուած, և յաճախ կիրարկուած, աւելի լայն տան- մաններու մէջ, ահա՛ գործադրուել կը սկսէր 1915 թուականի Ապրիլ 24-ին։

Գիտե՛ք պատմութիւնը։ Հարկ չկայ հոս կրկնե- լու մանրամասնութիւնը այն սրտաճմրկի, աղիւսաշ- ռե քստմնեցուցիչ վայրագութեանը՝ որոնք գործուե- ցան Հայ Ազգին դէմ։

Հանքի՛ք եզրակացութեան։ Ձերբակալելով, արտօրելով, կախաղան հանելով կամ ջարդելով Հայ մասնաբաժնիները, ազատու- թեան և անկախութեան թշնամին ուղեց անշուտել Հայ ժողովուրդին գլուխը, առաջնորդող ուղեղը, մարմինը։

— Յաղոցեցա՛ւ։ — Ո՛րք Հիմա մեր մասնաբաժնիները աւելի շատ են թիւով քան առաջ։ Որակը կուզայ ետքով, ժա- մանակի ընթացքին մաքրելով, դտելով, բերեցազը- նելով թիւը։ Ասիկա ըսել չէ սակայն թէ մենք կը մոռնանք մեր նահատակ մասնաբաժնիներն ու ա- ռաջնորդները։

Կողմաւորելով, թալանելով, իւրացնելով Հայ ժո- ղովուրդին նիւթական հարստութիւնները, ազատու- թեան թշնամին ուղեց փնձցնել մեր տնտեսութիւնը։

— Յաղոցեցա՛ւ։ — Ո՛րք Այսօր Հայ հարուստներուն թիւը աւելի շատ է քան առաջ։ Մեր տնտեսութիւնը, մեր ապրե- լակելովը, մեր կենքի մակարդակը, թէկուզ օտար երկրի քննութեան տակ, երբեք վար չէ հինքն։

Ասիկա ըսել չէ թէ մենք «վազ» կ'անցնինք մեզ- մէ կողմաւորած հարստութիւններէն։

Գանդելով Հայ եկեղեցիները, ամայացնելով Հայ Հայ Դպրոցները, ախուր վերածելով Հայ մշակոյթի վառարանները, ազատութեան թշնամին ուղեց մեռ- ցնել Հաւատը, ամուսնական գաղափարները, ջախ- ջախել ստեղծագործ ուղեղը Հայ ժողովուրդին։

— Յաղոցեցա՛ւ։ — Ո՛րք Այսօր Հայ եկեղեցիներուն թիւը նուազ չէ քան առաջ։ Հայ վարժարանները աւելի շատ ու անոնց ունին և մշակոյթի վառարանները աւելի լոյս ու յերմութիւն կը սփռեն քան առաջ։ Ելլածինը կայ ու կը մնայ հո՛ւ։ Մայր Հողին վրայ։ Գիւղիկոյ կաթողիկոսարանը, եթէ ոչ Միսի մէջ, կայ ու կը մը- նայ Անթիլիասի մէջ։ Ասիկա ըսել չէ թէ չենք յիշեր փլատակուած մեր տաճարները։

Իր մայրենի ու իշխտակարաններով լեցուն հո- ղան, հայրենի տունէն, պապինի երկրէն հեռացնելով, աքսորելով ու տարալիւրջով Հայ ժողովուրդը, ազատու- թեան թշնամին ուղեց մարել հողին սէը, տունի և ընտանիքի սէը, Հայրենիքի սէը՝ հայ սրտերուն մէջ։

— Յաղոցեցա՛ւ։ — Ո՛րք Այսօր Հայ ժողովուրդը առաւել քան երբեք կ'ապրուած է հողին, տունին, ընտանիքին և մանա- ւանդ իր Հայրենիքին՝ Սովետական Հայաստանի, որուն սէրը օր օր կը բացալուէ որքան իր թեւե- թուան տակ ծնարած, նոյնքան և աւելի օտարու- թեան մէջ ընտանիքի իր քաղաքներուն սերունդը։ Ա- սիկա ըսել չէ թէ մենք չենք պահանջեր մեր հայրե-

Ա Ր Ո Ւ Ե Ս Տ Ա Գ Ե Տ Ն Ա Ր

Ա Ր Ո Ւ Ե Ս Տ

«ՏՕՐԵԱՆ ԿՐԵՑԻ ԿԵՆՏՐԱՆԱԳԻՐԸ»-Ի ՆՍԱԿԱՐԱՅՈՒՄ

Արուեստագէտը լաւ բաներ ստեղծողն է։ Արուեստագէտը յայտնաբերել և արուես- տագէտը կորսնցնել, արուեստին նպասակն է։ Դե- դատը այն անձն է որ կրնայ ուրիշ ձեռով նոր ստեղծող թարգմանել գեղեցիկ բաներու։ Այն իր սպասարկութիւնը։

Գնահատութեան բարձրագոյն ինչպէս ամենէն վար ձեռք ինքնակենսագրութեան վը- մըն է։

Անոնք որ գեղեցիկ բաներու մէջ աղեղ մասններ կը գտնեն, բարոյապէս լսաթարու- են։ Ասիկա սխալ մըն է։

Անոնք որ գեղեցիկ բաներու մէջ գեղեցիկ մասններ կը գտնեն, մշակուած են։ Անոնք մար յայտ կայ։

Ընտրելներն են անոնք, որոնց համար գ- ղեցիկ բաները կը նշանակեն միայն գեղեցիկութիւն։

Բարոյական կամ անբարոյական գիրք լաւ բան չկայ։ Գիրքերը լաւ գրուած են կամ վէճը- ւած են։ Այս է ամենը։

Տասնիւններորդ դարու ատեղութիւնը հանդի- րապաշտութեան մէջ նմանի զայնոյթին Գոլդը- ի տես հայերի մէջ իր գէմքնին։

Արուեստագէտին նիւթին մէկ մասը կը կը մը մարդուն բարոյական կենսաւը, բայց արու- տին բարոյականը կը բաղկանայ «Ճշտութեան» կատարեալ գործածութեան մէջ։ Ոչ մէկ արու- տագէտ կը ջանայ բան մը ապացուցանել Նոյի ճիշդ եղած բաներ կրնան ապացուցուիլ։

Ոչ մէկ արուեստագէտ բարոյագիտական հոմ- կըրքութիւններ ունի։ Արուեստագէտը մը մօտ բարոյագիտական հոմակրութիւնը ո՛ր անիւթիկի ձե- ճակութիւնն է։

Ոչ մէկ արուեստագէտ մարդաստեղ է։ Ա- ռուեստագէտը ամեն բան կ'աւարտայտէ։ Արուեստագէտը մը համար մտածում է դո՛ւ արուեստի գործընթացն են։

Մուրճիկն և առաքելութիւն արուեստ- տին արուեստին ատաղձներն են։

Ձեւի տեսակետով, բոլոր արուեստներու ս- պարն է երաժշտական արուեստը։ Զգացումի տ- սակետով դերասանին արուեստը բուն տիպարն է։

Ամէն արուեստ միշտամանակ մակերես- նշանաբան է։

Անոնք որ մակերեսին տակի կ'երթան յայն- կ'ընեն իր անս իրենց կորուստին։

Անոնք որոնք նշանաբանը կը կարգան, այդ- կ'ընեն ի զիտ իրենց կորուստին։

Իրականութեան մէջ արուեստը ո՛ր թէ կենդ- այն հանդիսանալը կը ցուցնէ իր հայրենի մը։

Գեղարուեստական գործի մը մասին այլա- կարծիքներու գոյութիւնը ցոյց կուտայ թէ դը- նոր, բարդ և կենսունակ է։

Երբ քննադատները անհամաձայն են, բար- տագէտը ինքզինքնի հետ համաձայն է։

Կրնա՞ք ներել մարդ մը օգտակար բան մը բաժ- ըմ ըլլալուն համար, որքան ատեն որ ինք չի նար անոր վրայ։ Անպէս բան մը չենք մի- արգարարութեամբ և անոր վրայ շատ հիմնաւ։

ՕՍԿԱՐ ՈՒՍԵՅՆ

Ինչ հողերէ։ Ասիկա՛ է հա, սերելի Հայրենակիցներ ճի- ըրիտ կացութիւնը՝ Մեծ Եղեռնէն 31 տարի յետ- Այս ունեւոր կացութեան ստեղծողն է մէջ, կ'սուգ լուսնի մը սիրտներուն մէջ բիւրեղացի ու նոր նահատակներուն համար պարտքից հաւո- ցանել մեր պարտքը բոլոր անոնց՝ որոնք թեթե- ռացին ու զրկաբաց ընդունեցին մեր ցեղին մ' մատանիլ բեկորները։ Այս մարդին մէջ, երբ տապաւոր ենք Արա մեծ ժողովուրդին ու Սուրբ կառավարութեան, որոնք եղալք եղան մեզի թիւթեցուցին մեր խաչին ծանրութիւնը։

Ու հիմա, երբ կը գտնուինք ճամբուն վը- ներգաղթին, որ մեզ պիտի խնայէ նոր Ապրիլ 24- ներէ, մեր Ազգին կացութիւնը առաւել ևս պայ- կը տեսնուի և նահատակներուն յիշատակն ալ- ակնի պահաւոր։

Փառք անոնց որ ստեղծեցին և մեզի պարգե- ծեցին ու Հայրենիքին Հրաշալի Յարգանքի Ան- հրճողուն վրայ ծիծառաւոր լուսապայծառ Ան- ցան։ ՄԱՐԴ ՏՕՐԱՅԻՆԱՅԻՆ

